

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.504/2017/7.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tanczos Rita előadó bíró

. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Turi Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: Dr. Turi Lajos Péter ügyvéd,

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: kormánytisztviselői jogviszony jogellenes
megszüntetése miatti jogkövetkezmények alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.21.527/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.652/2014/24.

Rendelkező rész

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.21.527/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 262.900 (kettőszázhatvankettőezer-kilencszáz) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2010. január 15-étől állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában. A munkáltató 2014. januárjában megkereste a NAV ... Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatóságának vezetőjét annak közlésére, hogy az elmúlt hat hónapban a felperes, illetve más

alkalmazottai mely időpontban lépték át az ukrán határt személygépkocsijukkal. A Pénzügyi Főigazgatóság három évre visszamenőleg szolgáltatott ezzel kapcsolatos adatokat.

- [2] Ezt követően az alperes 2014. február 14-én kelt intézkedésével a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozva felmentéssel megszüntette a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát. Indokolása szerint a felperes kormánytisztviselői hivatalához méltatlan magatartást tanúsított, mivel hivatali munkaideje alatt saját gépjárművével tankolás céljából huzamosabb időn keresztül rendszeresen kilépett Ukrajnába (a NAV adatai alapján 2011. évben 16 alkalommal, 2012. évben 22 alkalommal, 2013. évben 10 alkalommal). 2011. és 2012. évben munkahelyi vezetőjének tudtával, 2013. évben munkahelyi vezetőjének tudta nélkül hagyta el munkavégzési helyét, a munkaidő betartása során szabálytalanul járt el. A felperes terhére rótták, hogy a munkavégzést igazoló okmányok vezetése során szabálytalanul járt el, azokat rendszertelenül, hiányosan vezette, eltávozásait a jelenléti íven nem tüntette fel. A felmentés megállapítása szerint ezen többször ismétlődő cselekményével olyan magatartást tanúsított, amellyel az általa betöltött beosztás tekintélyét, a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett társadalmi bizalmat súlyosan rombolta.
- [3] A felperes a sérelmezett intézkedés ellen panaszt nyújtott be a Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz, mely szerv arról tájékoztatta a felperest, hogy az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az elbírálás más szerv hatáskörébe tartozik, a Kormánytisztviselői Döntőbizottságnak pedig nincs lehetősége az eljárás felfüggesztésére, ennek megfelelően határidőben nem tud kellően megalapozott határozatot hozni.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes az alperes intézkedését sérelmezve keresetet terjesztett elő, melyben kérte, hogy a bíróság a Kormánytisztviselői Döntőbizottság intézkedését akként változtassa meg, hogy a munkáltató kormányzati szolgálati jogviszonyát felmentéssel megszüntető intézkedését helyezze hatályon kívül és kötelezze az alperest 12 havi illetményének megfelelő összegű átalánykártérítés, valamint 2014. február 18-ától havi 219.100 forint elmaradt illetmény megfizetésére, illetve 24 havi illetményének megfelelő átalánykártérítés megfizetésére a perköltség viselése mellett.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte arra hivatkozva, hogy jogszerű döntést hozott.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [6] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.652/2014/24.számú ítéletével a Kormánytisztviselői Döntőbizottság VI-KD/ID/93/9/2014. számú intézkedését akként változtatta meg, hogy az alperes 2014. február 14-én kelt 102-274/2014. számú felmentő intézkedését hatályon kívül helyezte,

megállapította, hogy a felperes kormányzati szolgálati viszonya 2014. február 18-ával szűnt meg és kötelezte az alperest 3.943.800 forint átalánykártérítés, valamint késedelmi kamata, továbbá 98.595 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

- [7] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a per tárgyát a felmentést megelőző egy éven belül tanúsított felperesi magatartás képezhette, amely időtartam alatt a felperes 8 alkalommal lépett ki munkaidőben a magyar-ukrán határon. Megállapította, hogy a felperes több esetben a valóságtól eltérően, szabálytalanul vezette a munkaidő elszámolására szolgáló iratokat és 8 alkalommal igazolatlanul volt távol munkahelyétől.
- [8] Érvelése szerint ez olyan, a Kttv. 76. § (1) bekezdés b), c), d) és e) pontjába, valamint 78. § (1) bekezdésébe ütköző vétkes kötelezettségszegés volt, mely fegyelmi vétségnek minősült és amely ok miatt a munkáltató köteles lett volna megindítania a fegyelmi eljárást. Bár a felmentés indoka valós, mindez méltatlanságra alapított felmentés alapjául nem szolgálhatott, ezért a támadott felmentés indoka nem volt okszerű, így az intézkedés jogellenes volt. A bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy mind a 8 alkalommal a felperes a munkaidő lecsúsztatás címén, engedéllyel volt távol munkavégzési helyétől, továbbá nem tartotta megalapozottnak a felperes egyenlő bánásmód megsértésére történő hivatkozását sem. A Kttv. 194. § (5) bekezdését alkalmazva a felperes 18 havi illetményének megfelelő összegű átalánykártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.
- [9] Az alperes és felperes fellebbezése folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.21.527/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a felperes keresetét elutasította, mellőzte az alperes átalánykártérítés, perköltség és állam által előlegezett költség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést és kötelezte a felperest 100.000 forint elsőfokú és 50.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére.
- [10] A felmentés jogszerűségének vizsgálata során figyelmen kívül kellett hagyni az egy évet megelőző időszakon túli, a felperes terhére rótt cselekményeket, így a felperes 8 határátlépése és az ezzel kapcsolatos munkavégzést igazoló okmányok szabálytalan vezetése volt a terhére róható.
- [11] Megállapította, hogy 2013-ban a felperes munkahelyi vezetőjének nem volt tudomása arról, hogy a felperes munkaidőben elhagyta munkahelyét, így a felmentés indokolásában megjelölt ok valós volt, ezt a felperes maga sem vitatta. A Kttv. 63. § (2) bekezdés a) pontjára, 64. §-ára, valamint 155. §-ára figyelemmel megállapította, hogy az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a kormánytisztviselő kötelezettségszegést megvalósító méltatlan magatartása alkalmas volt a munkáltató jó hírvének, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalomnak a súlyos rombolására. Nem volt szükség arra, hogy mindez ténylegesen be is következzen, elegendő volt az is, ha a magatartás alkalmas volt ezek előidézésére.

- [12] A törvényszék álláspontja szerint az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy arról a tényről, hogy a felperes munkaidőben rendszeresen Ukrajnába távozott és a munkaidő-nyilvántartásra vonatkozó okmányokat szabálytalanul vezette, más személyek és szervek is értesülhettek, e magatartása pedig megalapozta az alperesi intézkedést. A felperes által tanúsított magatartás alkalmas volt arra, hogy szűkebb és tágabb környezetében visszatetszést keltsen.

A felülvizsgálati kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a keresetének adjon helyt.
- [14] Érvelése szerint a felmentésben a terhére rótt 2011. és 2012. évben megjelölt cselekmények elévültek, így az nem képezhette a felmentés tárgyát. Az eljárás során hangoztatta, hogy soha nem volt távol munkahelyétől engedély nélkül igazolatlanul, rendszeresen túlmunkát végzett, melyet az alperes nem dokumentált. Azt a tájékoztatást kapta munkatársaival egyetemben, hogy a jelenléti ív csupán a bérszámfejtés alapját képezte, a valós helyzet dokumentálására nem volt mód.
- [15] Érvelése szerint a másodfokú ítélet indokolása nem felel meg a Pp. 221. § (1) bekezdésének, mivel az nem tartalmazza kellő részletességgel a jogszabályi hivatkozásokat, a törvényszék álláspontja kialakítása során figyelembe vett tényeket, bizonyítékokat és az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérő döntése részletes indokait. A törvényszék a Kttv. 76. § (1) bekezdéséből és 155. § (1) bekezdéséből téves jogkövetkeztetést vont le, azokat tévesen értelmezte és helyezkedett arra az álláspontra, hogy a Kttv. szabályai nem tartalmazzak eljárási kényszert, a munkáltató szabadon döntheti el, hogy az adott magatartást fegyelmi eljárás lefolytatása keretében vagy méltatlanság címén történő felmentés keretében bírálja-e el.
- [16] Érvelése szerint a 3/2016.(III.21.) KMK vélemény is ezzel ellentétes álláspontot fejtett ki. Tévesen és iratellenesen rögzítette a törvényszék azt is, hogy tankolás céljából lépte át az államhatárt, ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését is.
- [17] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet - mivel az megfelel a jogszabály rendelkezéseinek - hatályában tartsa fenn és marasztalja a felperest a felülvizsgálati eljárás költségében.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [18] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében panaszolta, hogy a jogerős ítélet sérti a Kttv. 63. §-át, 64. §-át, 76. §-át, 155. §-át, 156. §-át, mivel a munkáltató jogellenesen nem folytatta le a fegyelmi eljárást, hanem méltatlanságra hivatkozva felmentéssel szüntette

meg kormánytisztviselői jogviszonyát.

- [20] A felülvizsgálati kérelem indokolatlanul hivatkozott arra, hogy jogsértő a jogerős ítélet amiatt, mert nem vette figyelembe a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatainak felülvizsgálata iránti per egyes kérdéseiről szóló 3/2016.(III.21.) számú KMK véleményben foglaltakat, mivel az a „vezetője bizalmát elvesztette” okra alapított felmentés és a fegyelmi eljárás kapcsolatát vizsgálta, a felperes jogviszonyát azonban méltatlanságra alapított felmentéssel szüntette meg az alperes.
- [21] Helytállónan állapította meg a törvényszék, hogy a Kttv. szabályai nem írják elő kötelező módon a munkáltatónak, hogy az adott esetben a kormánytisztviselő terhére rótt kötelezettségszegést fegyelmi eljárás keretében vagy méltatlanság címén történő felmentés során bírálják el. A Kttv. 63. § (2) bekezdés a) pontja és 64. §-a, valamint 155. §-a - figyelemmel a Kttv. 76. § (1) és (2) bekezdésére is - eltérő jogintézményeket szabályoz. A kormánytisztviselő kormányzati szolgálati jogviszonyát felmentéssel meg kell szüntetni, ha a hivatalára méltatlan, míg a kormányzati szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségek vétkes megszegése esetén a fegyelmi eljárás lefolytatásának lehet helye, melynek eredményeként kiszabott hivatalvesztés a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetését eredményezi a Kttv. 60.§ (1) bekezdés i) pontja szerint.
- [22] A Kttv. 64. § (1) bekezdés alkalmazására általában akkor kerülhet sor, ha a kormánytisztviselő jellemzően egyszeri, súlyosan kifogásolható magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, mely miatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyát a továbbiakban fenntartsa. Ha a kormánytisztviselő e magatartásával munkaköri kötelezettségét is vétkesen megszegi, a munkáltató jogszerűen úgy is dönthet, hogy a kormányzati szolgálati viszonyból származó kötelezettségek vétkes megszegése miatt fegyelmi eljárást rendel el és ennek keretében kíséri meg a tényállás pontos feltárását és az összes körülmény mérlegelésével dönt a kormánytisztviselővel szembeni jogkövetkezmények alkalmazásáról.
- [23] Ez esetben a munkáltatónak azt kell bizonyítania, hogy a kormánytisztviselő a jogviszonyból eredő kötelezettségét vétkesen megszegte és nem azt, hogy a kötelezettségszegést is megvalósító magatartás a kormánytisztviselő által betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, amely miatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyát a továbbiakban fenntartsa (EBH.M.31.).
- [24] Míg a fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja esetén a fegyelmi eljárást a fegyelmi vétség elkövetését követő három éven belül lehet megindítani a Kttv. 156. § (1) bekezdése alapján, addig a méltatlanság címén történő felmentés jogát a Kttv. 64. § (3)

bekezdése szerint rövidebb ideig lehet gyakorolni, erre legfeljebb az ok bekövetkezésétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig kerülhet sor.

- [25] Mindezekből következik, hogy a munkáltató a kormánytisztviselő magatartását értékelve dönthetett arról, hogy a kormányzati szolgálati viszonyból származó kötelezettség vétkes megszegése miatt fegyelmi eljárást rendel-e el és ennek keretében kísérli-e meg a tényállás pontos feltárását és az eset összes körülményei mérlegelésével dönt a jogkövetkezményekről, vagy olyan kötelezettségsszegés esetén, amely alkalmas volt arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, felmentéssel szüntesse meg a jogviszonyt.
- [26] A perbeli esetben az alperes a kormánytisztviselői jogviszony felmentéssel történő megszüntetése mellett döntött, így az eljáró bíróságoknak azt kellett vizsgálniuk, hogy az megfelelt-e a Kttv. 64. § (1), illetve (3) bekezdésében rögzített feltételeknek.
- [27] A felmentő intézkedés kibocsátására 2014. február 14-én került sor, így az intézkedés során csak olyan cselekmény volt értékelhető, amelyet 2013. február 14-ét követően követett el a felperes akár hivatali munkájával (munkavégzésével) összefüggésben, akár munkahelyen kívül.
- [28] A felperes állítása szerint soha nem volt távol munkahelyétől engedély nélkül, rendszeresen túlmunkát végzett, melyet a munkahelyi vezetője szóbeli utasítása alapján nem dokumentált. A másodfokú bíróság a bizonyítékokat e körben nem megfelelően értékelte, s ez alapján a Pp. 206. §-ába ütköző módon állapította meg a tényállást.
- [29] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a peres felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.
- [30] A Kúria töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vitatható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.
- [31] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási fogyatékoságban nem szenved. Bár a felperes az eljárás során valóban folyamatosan azt állította, hogy sohasem volt távol

munkahelyétől engedély nélkül igazolatlanul, továbbá rendszeresen rendkívüli munkaidőben munkát végzett és azt a munkahelyi vezető szóbeli utasítása alapján nem dokumentálhatta, mindez azonban ítéleti bizonyossággal nem nyert igazolást.

- [32] A meghallgatott tanúk egy része nem volt érdektelennek tekinthető, mivel jogviszonyukat szintén megszüntette a munkáltató, más, a felülvizsgálatban nem említett tanúk pedig ezzel ellentétes nyilatkozatot tettek. ..., a felperes közvetlen felettese akként nyilatkozott, hogy a felperes egyetlen alkalommal sem kért tőle engedélyt a munkaidőben történő magánjellegű eltávozásra (2014. február 10-én kelt nyilatkozat, illetve 21. alszámú jegyzőkönyv 5. oldal 2. bekezdés). ... 2014. február 12-én tett nyilatkozatában azt adta elő, hogy 2013-ban a megnövekedett túlmunkák idejében senkit nem utasított, hogy ne rögzítse túlmunkáját és nem kértek tőle engedélyt sem túlmunkára, sem csúsztatásra, s nem engedélyezte a kollégák munkaidőben külföldre történő eltávozását. ... részbeni munkáltatói jogkört gyakorló szintén azt adta elő, hogy a munkaidő-nyilvántartást a valóságnak megfelelően kellett vezetni (21. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal).
- [33] Mindezek alapján az ezzel ellentétes tartalmú felperesi állítás nem nyert igazolást és jogsértés nélkül állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes 2013. évben 10 alkalommal, a Kttv. 64. § (3) bekezdése alapján figyelembe veendő egy éves időszakon belül pedig 8 alkalommal munkaidőben távozott Ukrajnába.
- [34] Megállapítható továbbá, hogy a felperes állítása valósága esetén is a munkaidőben történő eltávozását regisztrálnia kellett volna a munkaidő-nyilvántartásban, amit elmulasztott. E magatartása vétkes kötelezettségszegésnek minősül, így a felmentésben megjelölt indok e körben valós volt.
- [35] A Kttv. 63. § (3) bekezdése szerint a felmentés indokának nemcsak valósnak, hanem okszerűnek is kell lennie. A felmentés indoka akkor okszerű, ha abból arra lehet következtetni, hogy a munkáltatónál a kormánytisztviselő további foglalkoztatására nincs lehetőség. A perbeli esetben ilyen megállapítást akkor lehet tenni, ha a kormánytisztviselő magatartása alkalmas arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja.
- [36] A felperes cselekményének megítélésénél figyelemmel kellett lenni arra a körülményre, hogy a munkáltató a vizsgálatot egy külső személy bejelentése alapján indította meg, amely azt támasztja alá, hogy mások is tudomást szerezhettek a kormánytisztviselő jogsértő cselekményéről. A munkáltatónak a cselekménynél értékelnie kellett azt a körülményt is, hogy e kötelezettségszegésre nem egy-két esetben került sor, s a felperes esetenként 4-5 órát, a felmentést megelőző évben közel 35 órát volt távol igazolatlanul munkahelyéről.
- [37] Annak a körülménynek, hogy tankolás, vásárlás vagy egyéb okból lépte-e át a felperes munkaidőben az országhatárt, a felelőssége megítélése szempontjából nem volt jelentősége. Mindezek alapján

megállapítható, hogy a felperes sorozatos cselekményével olyan magatartást tanúsított, amely alkalmas volt arra, hogy a munkáltató jó hírnevét és a jó közigazgatásba vetett társadalmi bizalmat megingassa, így az alperes jogsértés nélkül szüntette meg méltatlanságra hivatkozva a kormánytisztviselői jogviszonyát.

- [38] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [39] Nincs jogszabályi akadály annak, hogy a munkáltató a kormánytisztviselő sorozatosan elkövetett vétkes kötelezettségszegését - a betöltött munkakör jellegére és a munkaköri feladatokra is figyelemmel - hivatalára méltatlanná vált felmentési oknak minősítse.

Záró rész

- [40] A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére, míg a munkavállalói költségkedvezményére való jogosultságára tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 2018. április 18-án tartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. április 18.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző